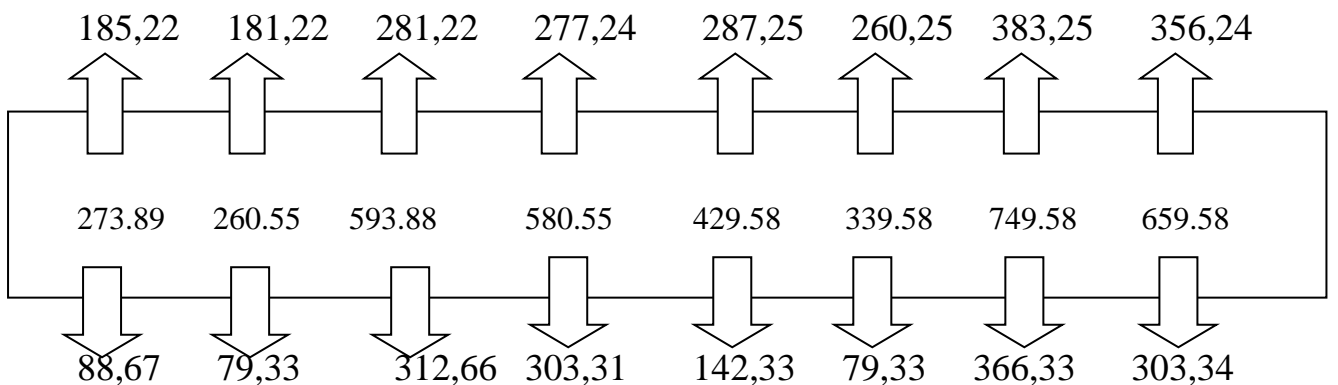

Логарифмічне фінансування і оплата ПОЗАШКІЛЛЯ

Модель фінансування гурткової роботи в Україні

Школа — розум дитини, а позашкілля – її душа.

Шкільний вік – це той час, коли можна встигнути спробувати себе у різних напрямках, заняттях завдяки великому вибору гуртків. В сучасному світі успішній людині потрібно багато що знати і вміти. У одної дитини може проявитися схильність до малювання, друга вподобає екологічний напрям, третя обере музику. Метою позашкільної освіти є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності. Здобуття позашкільної освіти забезпечується закладами позашкільної освіти різних типів форм власності та підпорядкування, іншими закладами освіти, сім'єю, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами організаціями та іншими юридичними і фізичними особами.

У Законі України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 р. № 1841-III зазначено, що позашкільна освіта «забезпечує потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створює умови для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців, учнів і слухачів».

Негативні соціальні й економічні процеси, що відбуваються у суспільстві, болісно відображаються на молоді. Щорічно зростає кількість неповнолітніх, чия поведінка виходить за межі морально-правових норм. Усе виразніше проявляється омолодження злочинності: зростає частка правопорушників, яким ще не виповнилося 16-ти років. Однією з головних умов боротьби з підлітковою злочинністю є організація дозвілля учнів. Цінність позакласної роботи насамперед полягає у тому, що вона завдяки формі і змісту може успішно впоратися із завданням раціональної організації вільного часу учнів. Тобто не тільки сприяє особистісному, соціальному і професійному самовизначенню молоді, а й вирішує проблему залучення молоді до творчої та пізнавальної діяльності в позаурочний час.

Сьогодні позашкільна освіта вибудовує форми роботи з дітьми для підтримання їхніх інтересів та вмінь.

Якщо державне фінансування позашкільної освіти буде проводитися персоніфіковано за принципом «гроші йдуть за дитиною», буде дуже скоро ясно, які гуртки насправді подобаються дітям і державні гуртки зможуть конкурувати з приватними. Чим більше дітей, тим більша заробітна плата керівника гуртка, також з'явиться можливість модернізувати та оновити матеріально-технічне обладнання, чи то агрономічний гуток, чи то робототехніка. Це стане можливим тоді, коли буде налагоджено облік дітей, вивчено попит і тенденції.

Приклад фінансування гуртка

Заробітна плата викладачів за місяць на одну дитину:

№	Викладацький розряд	Дошкільний та молодший шкільний вік (діти віком від 4 до 9 років)	Діти старшого віку (вік від 10 до 18 років)
1.	9 розряд	133,33 грн.	200 грн.
2.	10 розряд	140,3 грн.	227,75 грн.
3.	11 розряд	151,83 грн.	232,15 грн.
4.	12 розряд	163,40 грн.	245,1 грн.

*розрахунок проведено за умови відвідування гуртка 10 дітьми

** формула дошкільний вік = ставка/72 години*24 години/10 дітей

Формула для дітей старшого віку = ставка/72 години*36 годин/10 дітей

Комунальні платежі за місяць на одну дитину:

Гуртки з залученням електроприладів

№	Вікова група	Ціна без оренди	Ціна з орендою за рік
1.	Дошкільний та молодший шкільний вік	26,67 грн.	346,66 грн.
2.	Діти старшого віку	53,33 грн.	373,33 грн.

*ціна без оренди бралася приблизна з урахуванням середніх комунальних платежів Національного еколого-натуралістичного центру і з урахуванням того, що до гуртка ходить 10 дітей.

** ціна з орендою бралася з урахуванням середньої орендної плати за приміщення в Києві 12000 грн. * 12 міс. / 50(приблизна кількість дітей, яка може займатися в приміщенні)

*** До комунальних платежів відноситься водопостачання, електроенергія, інтернет, опалення.

Гуртки без залучення електроприладів

№	Вікова група	Ціна без оренди	Ціна з орендою за рік
1.	Діти всіх вікових груп	13,33 грн.	333,33 грн.

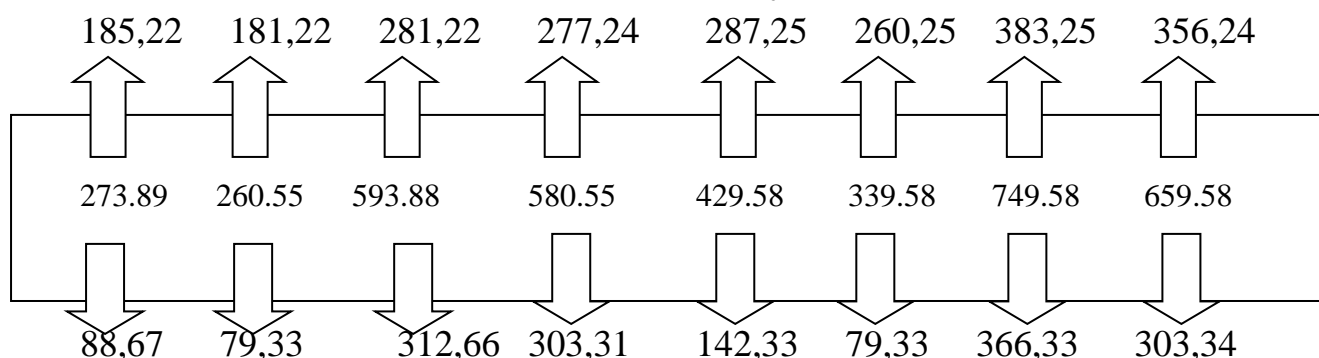
Матеріально-технічне забезпечення на одну дитину в місяць:

№	Різновиди гуртків	Гуртки із використанням спеціальних приладів та реактивів	Гуртки без використання спеціальних приладів та реактивів
1.	Дошкільний та молодший шкільний вік	100 грн.	100 грн.
2.	Діти старшого віку	150 грн.	100 грн.

* розрахунок проведено із залученням розрахунків витрат на дитину в Національному еколого-натуралістичному центрі (дипломи, закупівля відповідного обладнання, витрати на підготовку до заняття...)

Згідно з розрахунками, проведеними еколого-натуралістичним центром, для занять гуртковою роботою на одну дитину в місяць потрібно:

Логарифмічна державна формула для фінансування позашкільного навчального закладу

№	Різновиди гуртків	Дошкільний та молодший шкільний вік (діти віком від 4 до 9 років)	Діти старшого віку (вік від 10 до 18 років)
1	Гуртки з залученням електроприладів без орендної плати	273,89 грн.	429,58 грн.
2	Гуртки без залучення електроприладів без орендної плати	260,55 грн.	339,58 грн.
3	Гуртки з залученням електроприладів з орендною платою	593,88 грн.	749,58 грн.
4	Гуртки без залучення електроприладів з орендною платою	580,55 грн.	659,58 грн.

*Розрахунок заробітної плати вираховано середній.

** Всі розрахунки велися з урахуванням навчального року (9 місяців)

Модель фінансування заробітної плати методистів та викладачів гуртків в Україні

У Законі України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 р. № 1841-III зазначено, що позашкільна освіта «забезпечує потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створює умови для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців, учнів і слухачів».

Сьогодні позашкільна освіта вибудовує форми роботи з дітьми для підтримання їхніх інтересів та вмінь. Цим займаються методисти та викладачі гуртків.

Позашкільна освіта в Україні, з прийняттям Закону України «Про позашкільну освіту» і відповідних підзаконних актів (Указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України), виданих наказів Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, забезпечена правовими основами, принципами державної політики, які визначають стратегічний курс подальшого становлення та розвитку.

Методичний працівник.

Заробітна плата методичного працівника

Методист 2 категорії – 4555 грн. на місяць

Методист 1 категорії – 4902 грн. на місяць

Методист вищої категорії – 5696 грн. на місяць

Щоб отримати ці кошти, методист повинен мати повну вищу освіту. Стаж роботи на педагогічних посадах не менше трьох років (Закон України «Про позашкільну освіту»).

Методичний працівник має здійснювати методичну допомогу педагогічним працівникам позашкільного навчального закладу в підготовці і вдосконаленні програм, змісту, форм, методів роботи з вихованцями (учнями, слухачами) в гуртках, студіях, секціях та інших творчих об'єднаннях. Аналізувати стан педагогічного процесу і за результатами діяльності здійснювати підвищення педагогічної майстерності працівників закладу. Прогнозувати шляхи і перспективи розвитку позашкільного навчального закладу, здійснювати інформаційну діяльність, розробляти

методичні рекомендації з проблем позашкільної освіти, створювати цільові програми діяльності позашкільного навчального закладу. Вивчати та розповсюджувати інноваційні досягнення педагогічного колективу закладу. Виїздити у відрядження з метою вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду. Брати участь в організації роботи педагогічної ради, готувати відповідну документацію щодо надання вихованцям свідоцтв про отримання позашкільної освіти.

Світ стрімко змінюється, і діти потребують все більше нових знань та навичок. Методичний працівник – це та людина, яка має бути на крок попереду. Діти хочуть вчитися танцювати, розсаджувати рослини, опановувати інформаційні технології, які можуть впроваджуватися в різних напрямках. Держава має їм це забезпечити.

Керівник гуртка

Заробітна плата керівника гуртка

- 9 розряд – 4000 грн. за місяць
- 10 розряд – 4209 грн. за місяць
- 11 розряд – 4555 грн за місяць
- 12 розряд – 4902 грн. за місяць

Щоб отримати ці кошти, керівник гуртка повинен мати повну (базову) вищу педагогічну освіту, без вимог до стажу роботи.

Керівник гуртка керує роботою секції, гуртка, творчого об'єднання, клубу за інтересами. Бере участь у розробці перспективних і поточних планів роботи, навчальної програми у проведенні практичних занять та організаційно-творчих заходів. Проводить групові та індивідуальні заняття за відповідними формами діяльності й організації навчання. Надає практичну допомогу в оволодінні вміннями та навичками з вибраного виду діяльності, наданні допрофесійної підготовки вихованця (учня, слухача) у вибраному виді навчання. Складає кошторис витрат та подає його на затвердження в установленому порядку. Бере участь у роботі методичного кабінету щодо організації заходів позашкільного навчального закладу. Готує вихованців до участі в організаційних заходах закладу, фахових олімпіадах, конкурсах, змаганнях. Бере участь у роботі методичної ради, переведенні гуртківців на визначені рівні навчання та після завершення надає їм свідоцтва про отримання позашкільної освіти.

Робота методиста та керівника гуртка взаємопов'язані, вони забезпечують умови для ефективного навчального процесу, фізичного та психічного розвитку дітей. Сучасний методист і керівник гуртка – це «ні хвилини спокою», це прагнення максимального педагогічного вдосконалення, це вміння зрозуміти і починаючого, і досвідченого педагога, водночас це вміння і самому бути зрозумілим і дітьми, і педагогами. Тобто, якими б категоріями не мислив методист, якого б і професійного, і технічного розвитку та вдосконалення не досягнув керівник гуртка, для дітей вони повинні бути прикладом для наслідування. Вони повинні природно, не вимушено вміти висловлюватися доступними, простими, але, звичайно, не примітивними, а змістовними й цікавими словами, щедро і такими ділитися думками щодо форм та методів роботи, що легко сприймаються і засвоюються, які роблять зрозумілою будь-яку педагогічну проблематику, стимулювати інших педагогів та дітей до творчої і результативної праці та самовдосконалення. Постійно вдосконалювати свій професійний рівень, педагогічну й методичну майстерність, загальну культуру. Для якісного надання послуг цього всього може бути недостатнім, держава має створити організаційно-технічні умови, необхідні для виконання посадових обов'язків і надання необхідного обладнання та інвентарю.

Є багато напрямів в гуртковій роботі, і для кожного з них потрібна своя матеріально-технічна база:

Гуманітарний напрям: головне, це приміщення, електроенергія, водопостачання, опалення. Також потрібні меблі, дошка, інтерактивна дошка, проєктор, наглядні матеріали.

Дослідницько-експериментальний та еколого-натуралістичний напрями: потрібно приміщення, електроенергія, водопостачання в клас (аудиторію), витяжка, опалення, меблі, дослідницька ділянка, спеціальні прилади для проведення експериментів, інвентар, інтерактивна дошка, проєктор, наочні матеріали, реактиви для проведення експериментів.

Науково-технічний напрям: приміщення, електроенергія, водопостачання, опалення, меблі, комп'ютерна техніка, сучасне програмне забезпечення, яке постійно має оновлюватися, інтерактивна дошка.

Оздоровчий, соціально-реабілітаційний, фізкультурно-спортивний, художньо-естетичний та військово-патріотичний напрям: приміщення, яке має бути з'єднане з роздягальною, електроенергія, водопостачання, опалення, меблі, спортивне обладнання та інвентар, туристичне обладнання та інвентар, має бути спортивний майданчик для занять, оснащений спортивно-оздоровчими спорудами.

Не дивлячись на особливості функцій і змісту діяльності гуртка, незалежно від рівня позашкільного закладу (міський, районний, обласний) незмінними і обов'язковими до виконання залишаються вимоги до ефективності навчального процесу, фізичного та психічного розвитку дітей.

Нині окреме фінансування на матеріально-технічне забезпечення гурткової роботи відсутнє. Це призводить до того, що у закладах низький рівень матеріальної бази, перенавантаження в школі (7-8 років), відсутність вимог до гуртківців через відсутність чіткого моніторингу результативності. Найголовніша вада гурткової роботи — це класно-лекційна система знань.

Підкреслимо, що ми наголошуємо на необхідності традиційних напрямів позашкілля, але зараз діти хочуть не лише вчитися танцювати чи розсаджувати рослини, але й, наприклад, опановувати інформаційні технології, які можуть впроваджуватися в екологічних напрямках. Держава має їм це забезпечити. Коли буде впроваджено зазначені зміни, можна буде говорити про ринкову конкуренцію у позашкіллі. У її межах заклади позашкільної освіти зможуть розширювати спектр своїх послуг.

Ми зіштовхнулися з тим, що заклади позашкільної освіти під загрозою закриття, адже те, у якому форматі вони працюють, інколи призводить до того, що частина приміщень використовується не за призначенням або не використовуються взагалі. Утримувати такі заклади громадам не цікаво. Але діти не можуть залишитися без додаткових занять і без розвитку.

Але якщо буде впроваджено державне фінансування позашкільної освіти і воно буде проводитися персоніфіковано за принципом «гроші йдуть за дитиною», чи то в Києві, чи то в Херсонській області гроші будуть виділятися однакові і у всіх дітей України буде змога отримувати якісну освіту.

На цьому етапі головне завдання держави та закладів позашкільної освіти — це збереження права дитини на безкоштовну та якісну освіту. Для цього необхідні збереження та розвиток мережі гуртків, зміцнення матеріально-технічної бази, впровадження напрямів і форм освітньої позашкільної діяльності й посилення організаційно-координуючої та методично-забезпечуючої роботи.